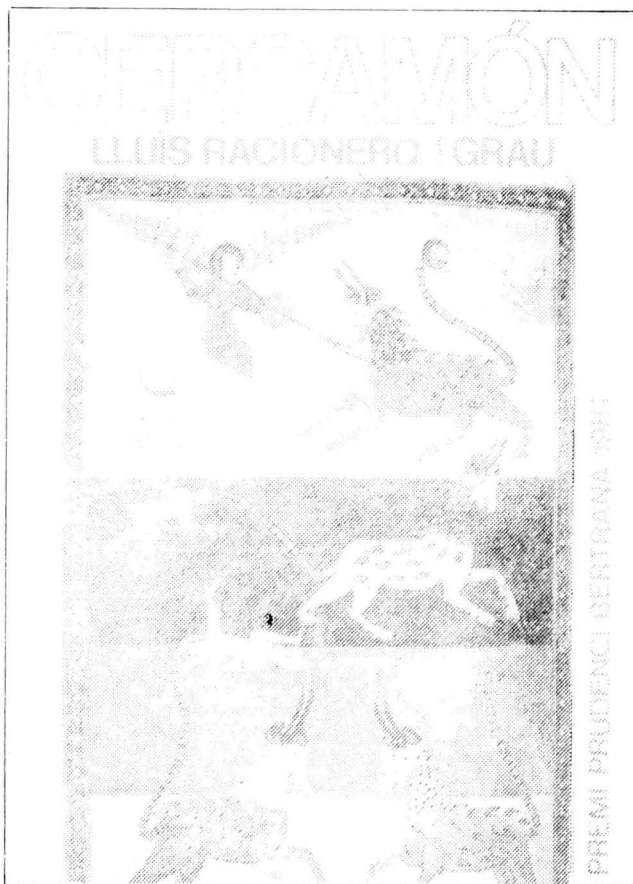

Un nou paradís: l'Edat Mitjana

És visible, darrerament, un auge no gaire difícil d'explicar en l'interès que desvetlla l'Edat Mitjana. Si considerem l'educació que hem rebut, recordarem que aquest fou un període pel qual passàvem de llarg i on, tant els llibres de text com els professors que ens formaren, remarcaven que es tractava d'una època obscura i gens recuperable —car era el moment anticlàssic de la nostra història—, mentre s'afanyaven a dignificar el Renaixement, sobretot com a recuperador i novament fundador de la nostra cultura. Si ara hi ha interès per l'Edat Mitjana, hauria de ser clar que és un moviment a la contra, de rebuig. Romàntic. Altrament hom no s'explica aquesta sobtada atracció. Hom té la impressió que s'hi cerca allò que la nostra civilització ha perdut, o millor dit, destruït. L'Època apareix aleshores com aquell instant intacte, com aquell lloc ple de possibilitats i en el qual l'home podia viure amb una plenitud distinta, menys cruel —menys racional—, més *amable*. Un instant ecològicament perfecte. Un paradís.

Sobretot un lloc on recuperar la història. Si es tractava només de salvar la memòria, en un cas com el català, l'afer em sembla necessari fins i tot amb el risc que això comporta a l'hora de fer-ne una valoració interpretativa, car no és gens clar com s'ha d'explicar el nostre passat. Si es tracta, però, d'explicar el present amb la intenció, encoberta o no, de corregir-lo, l'operació em sembla més que perillosa. D'entrada perquè no és gens clar què és allò que en podem aprendre i molt més si abans no hem sabut entendre del tot l'àmplia significació de l'època. Segonament, perquè repetirien un canal d'interpretacions que fluctua segons models periclitats. Tercerament perquè hom tendeix inevitablement —quan les dades manquen— a falsejar la realitat. En quart lloc perquè la reproducció de l'època es basa fatalment més en les manques de l'actualitat que no en la certesa del passat medieval.

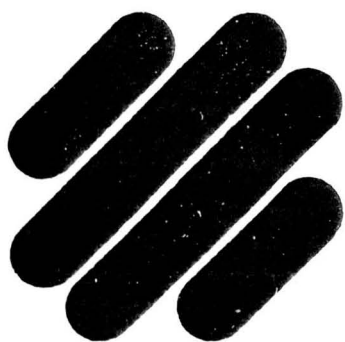
Tot això, per exemple, és aplicable a la novel·la de Lluís Racionero "Cercamón". És evident que no és una obra feta per a medievalistes. Això no tindria sentit. Si és, però, una novel·la de la qual fruiran aquells que participen d'aquesta creença en el paradís medieval: un món que amb una imaginació discreta, i un grau considerable de descontent, resta a l'abast de la mà.

Cercamón de Lluís Racionero

Però aquesta és la trampa. Inútilment hom hi cercarà un medieval en la novel·la: ni el paisatge, ni els personatges, ni els seus moviments, ni el seu pensament. La missió del novel·lista no és fer arqueologia. L'Edat Mitjana com a marc? Perfectament lícit, però que quedi clar que es tracta d'un escenari per a turistes.

Dr. ANTON Me ESPADALER
 (Especialista en Literatura Catalana
 Medieval de la Universitat de
 Barcelona)

BERGA

BANCA
CATALANA